

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-198/14

Valev Visnapuu
proti
Kihlakunnansyyttäjä
a
Suomen valtio – Tullihallitus

(návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Helsingin hovioikeus)

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Články 34 ZFEÚ a 110 ZFEÚ — Smernica 94/62/ES — Článok 1 ods. 1 a články 7 a 15 — Predaj na diaľku a preprava alkoholických nápojov z iného členského štátu — Spotrebná daň z určitých balení nápojov — Oslobodenie od dane v prípade, že sú obaly súčasťou systému zálohovania a spätného odberu — Články 34 ZFEÚ, 36 ZFEÚ a 37 ZFEÚ — Požiadavka povolenia na maloobchodný predaj alkoholických nápojov — Monopol na maloobchodný predaj alkoholických nápojov — Odôvodnenie — Ochrana zdravia“

Abstrakt – Rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 12. novembra 2015

- Životné prostredie — Odpady — Obaly a odpady z obalov — Smernica 94/62 — Úplná harmonizácia — Neexistencia — Posúdenie zlučiteľnosti vnútroštátnej právnej úpravy v rovnakej oblasti nielen na základe harmonizačného opatrenia, ale aj na základe primárneho práva*
(Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/62, článok 1 ods. 1 a články 7 a 15)
- Daňové ustanovenia — Vnútroštátne zdanenie — Pojem — Spotrebná daň z určitých balení nápojov — Oslobodenie od dane v prípade, že sú obaly súčasťou systému zálohovania a spätného odberu — Zahrnutie — Podmienky*
(Články 34 ZFEÚ a 110 ZFEÚ)
- Daňové ustanovenia — Vnútroštátne zdanenie — Zákaz diskriminácie medzi dovezenými výrobkami a podobnými tuzemskými výrobkami — Spotrebná daň z určitých balení nápojov — Oslobodenie od dane v prípade, že sú obaly súčasťou systému zálohovania a spätného odberu — Prípustnosť — Porušenie smernice 94/62 o obaloch a odpadoch z obalov — Neexistencia*
(Článok 110 ZFEÚ; smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/62, článok 1 ods. 1 a články 7 a 15)
- Štátne monopoly obchodnej povahy — Ustanovenia Zmluvy — Pôsobnosť — Pravidlá týkajúce sa existencie a fungovania monopolu — Štátny monopol na maloobchodný predaj alkoholických nápojov — Právna úprava stanovujúca výnimku z uvedeného monopolu pre osoby majúce*

povolenie na maloobchodný predaj alkoholických nápojov — Režimy povolenia oddeliteľné od fungovania monopolu — Neuplatniteľnosť článku 37 ZFEÚ — Posúdenie s ohľadom na článok 34 ZFEÚ

(Články 34 ZFEÚ a 37 ZFEÚ)

5. *Štátne monopoly obchodnej povahy — Článok 37 ZFEÚ — Predmet — Povinnosť upraviť monopoly na predaj spôsobom vylučujúcim akúkoľvek diskrimináciu obchodu s tovarmi pochádzajúcimi z iných členských štátov*

(Článok 37 ZFEÚ)

6. *Voľný pohyb tovaru — Množstevné obmedzenia — Opatrenia s rovnocenným účinkom — Právna úprava členského štátu, podľa ktorej sa na predajcu usadeného v inom členskom štáte vzťahuje požiadavka povolenia na maloobchodný predaj pri dovoze alkoholických nápojov s cieľom ich maloobchodného predaja spotrebiteľom s bydliskom v prvom členskom štáte — Prípustnosť — Podmienka — Ochrana zdravia a verejného poriadku — Overenie vnútroštátnym súdom*

(Články 34 ZFEÚ a 36 ZFEÚ)

1. Akékoľvek vnútroštátne opatrenie v oblasti, ktorá bola predmetom vyčerpávajúcej harmonizácie na úrovni Únie, sa musí posudzovať vzhľadom na ustanovenia takéhoto harmonizačného opatrenia a nie na ustanovenia primárneho práva. V tejto súvislosti s cieľom zistiť, či harmonizácia vykonaná touto smernicou má vyčerpávajúcu povahu, prináleží Súdnemu dvoru vykladať tieto ustanovenia tak, že sa zohľadní nielen ich znenie, ale takisto ich kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej sú súčasťou.

Pokiaľ ide o smernicu 94/62 o obaloch a odpadoch z obalov, jej článok 1 ods. 1 a články 7 a 15 nemajú takúto vyčerpávajúcu povahu. Následne treba vnútroštátne opatrenia vykonávajúce tieto články posudzovať nielen s ohľadom na ustanovenia tejto smernice, ale aj na príslušné ustanovenia primárneho práva.

Podľa článku 1 ods. 1 smernice 94/62 je totiž cieľom tejto smernice zharmonizovať vnútroštátne opatrenia týkajúce sa hospodárenia s obalmi a s odpadmi z obalov, aby sa na jednej strane zabránilo ich vplyvu na životné prostredie všetkých členských štátov, ako aj iných krajín, alebo sa takýto vplyv znížil, a to vysokou úrovňou ochrany životného prostredia a na druhej strane, aby sa zabezpečil funkčný vnútorný trh, aby sa vyhlo prekážkam v obchodovaní a deformácii a obmedzeniu hospodárskej súťaže v Únii.

Článok 7 ods. 1 druhý pododsek smernice 94/62 stanovuje, že systémy spätného odberu a/alebo zberu, ako aj systémy opätovného použitia alebo zhodnotenia sa takisto vzťahujú na dovážané výrobky, nediskriminujú ich ani podrobnými opatreniami, ani poplatkami za prístup do systému a majú byť navrhnuté tak, aby nevytvárali bariéry v obchode alebo nedeformovali hospodársku súťaž „v súlade so Zmluvou“. Tento článok tiež nepredstavuje vyčerpávajúcu harmonizáciu, ale odkazuje na príslušné ustanovenia Zmluvy.

Pokiaľ ide o článok 15 smernice 94/62, tento článok nezavádza harmonizáciu, ale oprávňuje Radu prijať hospodárske nástroje na podporu vykonania cieľov stanovených touto smernicou, alebo ak takéto nástroje neexistujú, členské štáty konajú „v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi zo Zmluvy“. Toto ustanovenie tak požaduje aj uplatnenie príslušných ustanovení Zmluvy.

(pozri body 40 – 43, 45 – 48)

2. Peňažná povinnosť predstavuje vnútroštátne zdanenie v zmysle článku 110 ZFEÚ, pokiaľ vyplýva zo všeobecného režimu vnútroštátneho zdaňovania, ktoré sa uplatňuje systematicky podľa rovnakých objektívnych kritérií na kategórie výrobkov nezávisle od ich pôvodu alebo určenia.

Pokiaľ ide o právnu úpravu, ktorá zavádza spotrebnú daň z určitých balení nápojov vo výške 51 centov eura za liter zabaleného výrobku, pričom ak sú obaly nápojov súčasťou účinného systému spätného odberu obalov, sú od tejto spotrebnej dane oslobodené, peňažná povinnosť na jednej strane spadá do všeobecného režimu vnútroštátneho zdaňovania, ktoré sa uplatňuje systematicky na istú kategóriu výrobkov, a to balenia nápojov. V tejto súvislosti Súdny dvor už mal možnosť rozhodnúť, že odpad určený na zničenie sa má považovať za výrobok v zmysle článku 110 ZFEÚ. Spotrebnú daň z určitých balení nápojov tak treba považovať za daň uloženú na výrobky v zmysle tohto ustanovenia.

Na druhej strane je táto spotrebná daň uložená na balenia nápojov podľa objektívnych kritérií uplatnených nezávisle od ich pôvodu alebo určenia. Táto spotrebná daň je totiž uložená tak na balenia nápojov s pôvodom z tuzemska, ako aj na dovezené balenia nápojov, pokiaľ neboli takéto obaly zahrnuté do systému účinného systému spätného odberu.

V dôsledku toho spotrebná daň z určitých balení nápojov predstavuje vnútroštátne zdanenie v zmysle článku 110 ZFEÚ, ktorú treba posúdiť namiesto článku 34 ZFEÚ s ohľadom na článok 110 ZFEÚ.

(pozri body 51 – 55)

3. Článok 110 ZFEÚ, ako aj článok 1 ods. 1 a články 7 a 15 smernice 94/62 o obaloch a odpadoch z obalov sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá zavádza spotrebnú daň z určitých balení nápojov, ale stanovuje oslobodenie v prípade začlenenia týchto obalov do účinného systému spätného odberu obalov.

Prípadné ťažkosti malých subjektov prevádzkujúcich predaj na diaľku na začlenenie sa do účinného systému spätného odberu obalov alebo na jeho vytvorenie nepreukazujú rozdielne zaobchádzanie medzi baleniami nápojov pochádzajúcich z iných členských štátov a podobnými vnútroštátnymi výrobkami v zmysle článku 110 prvého odseku ZFEÚ. Z takýchto ťažkostí totiž nemožno odvodiť, že balenia nápojov pochádzajúcich z iných členských štátov majú menšiu možnosť byť oslobodené v prípade začlenenia do takéhoto systému, a teda podliehajú vyššiemu zdaneniu ako podobné vnútroštátne výrobky.

Okrem toho článok 7 ods. 1 druhý pododsek smernice 94/62, ktorý požaduje, aby sa systémy spätného odberu, zberu, opätovného použitia alebo zhodnotenia použitých obalov a/alebo odpadov z obalov vzťahovali na dovážané výrobky, nediskriminovali ich a boli navrhnuté tak, aby nevytvárali bariéry v obchode alebo nedeformovali hospodársku súťaž v súlade so zmluvou, sa týka fungovania takýchto systémov a nie systému spotrebnej dane z určitých balení nápojov.

Napokon právna úprava zavádzajúca spotrebnú daň z určitých balení nápojov môže byť považovaná za opatrenie prijaté členským štátom majúce sa cieľ uskutočnenie cieľov definovaných v smernici 94/62 v zmysle článku 15 uvedenej smernice. Táto právna úprava totiž tým, že vykonáva zásadu znečisťovateľ platí, keďže spotrebná daň musí byť uhradená subjektmi, ktorí nie sú začlenení v systéme spätného odberu nápojových obalov, podnecuje subjekty pristúpiť k systému spätného odberu nápojových obalov alebo vytvoriť svoj vlastný systém spätného odberu s cieľom vyhnúť sa tak plateniu tejto spotrebnej dane.

(pozri body 63, 69, 70, 73, 74, 76, bod 1 výroku)

4. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 86 – 92)

5. Článok 37 ZFEÚ požaduje prispôsobenie štátnych monopolov obchodnej povahy tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia bez toho, aby vyžadoval ich úplné zrušenie.

Článok 37 ZFEÚ požaduje, aby organizácia a fungovanie monopolu boli prispôsobené tak, aby v podmienkach nákupu a odbytu medzi štátnymi príslušníkmi členských štátov neexistovala diskriminácia, aby obchod s tovarmi z iných členských štátov nebol znevýhodnený ani právne, ani fakticky vzhľadom na obchod s vnútroštátnymi tovarmi a aby konkurencia medzi hospodárstvami členských štátov nebola narušená.

(pozri body 94, 95)

6. Články 34 ZFEÚ a 36 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, podľa ktorej sa na predajcu usadeného v inom členskom štáte vzťahuje požiadavka povolenia na maloobchodný predaj pri dovoze alkoholických nápojov s cieľom ich maloobchodného predaja spotrebiteľom s bydliskom v prvom členskom štáte, pokiaľ tento predajca zabezpečuje prepravu týchto nápojov alebo zverí ich prepravu tretej osobe, pokiaľ táto právna úprava je schopná zaručiť realizáciu sledovaného cieľa, v prejednávanej veci ochranu verejného zdravia a verejného poriadku, tento cieľ nemožno dosiahnuť s aspoň takou účinnosťou s menej obmedzujúcimi opatreniami a táto právna úprava nepredstavuje prostriedok svojoľnej diskriminácie ani skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu.

(pozri bod 129, bod 2 výroku)